

พระราชบัญญัติทางหลวงที่ ได้รับสัมประทาน

พุทธศักราช ๒๔๗๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรอนุญาตให้เอกชนสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบหมตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติทางหลวงที่ ได้รับสัมประทาน พุทธศักราช ๒๔๗๓

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ นอกจากทางหลวงและทางราษฎร ดังระบุไว้ในมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔ นั้น ท่านว่าตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ให้เอกชนสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงภายในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

สัมประทาน

มาตรา ๔ ห้ามมิให้เอกชนสร้างและบำรุงรักษาทางหลวงในพระราชอาณาจักรเว้นแต่โดยอาศัยอำนาจแห่งสัมประทานที่ได้รับจากรัฐบาล

มาตรา ๕ ผู้ใดมีความประสงค์จะขอรับสัมประทานสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง ให้ยื่นเรื่องราวต่อเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

ในเรื่องราวนั้นให้มีรายการละเอียดในเรื่องทางหลวงที่ขอสร้างและฐานสินทรัพย์ของผู้ยื่นเรื่องราว ก็ให้ส่งแผนผังและงบประมาณการสร้างและแผนที่บอกเขตต์ที่ดินที่ต้องการมาพร้อมกับเรื่องราวนั้นด้วย

เมื่อเสนอเรื่องราวขอสัมประทานนั้นขึ้นไปยังรัฐบาล ให้
เสนอรายงานความเห็นที่กล่าวแล้วกับทั้ง คำขัดข้องที่มีผู้
นั้นด้วย

มาตรา ๘ ถ้าผู้รับสัมประทาน

(๑) ตกเป็นคนล้มละลาย หรือ

(๒) ไม่บำรุงรักษาทาง หรือไม่ปฏิบัติตามความข้อใด
ที่กำหนดไว้ในสัมประทาน หรือที่จำต้องปฏิบัติเพื่อความ
ปลอดภัยของประชาชนก็ดี หรือ

(๓) ไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดกฎหมายอันเกี่ยวแก่
รัฐประศาสนโยบาย หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชนก็ดี

เมื่อเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเสนอขอให้
เพิกถอนสัมประทาน รัฐบาลจะเพิกถอนสัมประทานเสีย
ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ท่านว่าทางหลวงและอุปกรณ์ที่
ให้ตกเป็นของรัฐบาล

มาตรา ๙ ถ้ารัฐบาลมีความประสงค์จะเข้ายึดถือครอบ
ครองทางหลวงสายใดก่อนสัมประทานสิ้นอายุ รัฐบาลย่อม
มีอำนาจทำได้ ในเวลาและตามข้อความที่กำหนดไว้ใน
สัมประทานนั้น ถ้าและในสัมประทานมิได้กล่าวความข้อนี้ไว้

รัฐบาลมีอำนาจเข้ายึดถือครอบครองทางหลวงได้ในเวลาใด
เวลาหนึ่งภายหลังยี่สิบปีนับตั้งแต่วันให้สัมประทาน

มาตรา ๑๐ ในเมื่อรัฐบาลเข้ายึดถือครอบครองทางหลวง
ก่อนสัมประทานสิ้นอายุ หรือเมื่อสัมประทานสิ้นอายุแล้ว
ก็ดี รัฐบาลต้องเข้ายึดถือครอบครองบรรดาสสิ่งปลูกสร้าง
และของใช้ในการสร้างหรือการบำรุงรักษาทางนั้นด้วย

มาตรา ๑๑ ถ้ารัฐบาลเข้ายึดถือครอบครองทางหลวงก่อน
สัมประทานสิ้นอายุ นอกจากในกรณีที่ตกเป็นของรัฐบาล
ตามมาตรา ๘ แล้ว รัฐบาลต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้
แก่ผู้รับสัมประทาน แต่ในส่วนที่ดินนั้นให้คิดค่าสินไหม
ทดแทนให้ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้รับสัมประทานได้ซื้อที่ดินนั้น
ไว้ ถ้าไม่ตกลงกันในจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน และผู้
รับสัมประทานไม่ยอมรับเงิน ตามจำนวนที่กรมทางมีหนังสือ
บอกไปเป็นเด็ดขาดครั้งที่สุดท้ายในกำหนดสิบวันนับตั้งแต่
วันที่ได้รับหนังสือนั้นแล้ว ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิเลือกตั้งอนุญาโต
ตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการทั้งสองไม่ตกลงกัน
ก็ให้อนุญาโตตุลาการเลือกตั้งผู้ชี้ขาดคนหนึ่ง ถ้าหากฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการไม่ตกลง
กันตั้งผู้ชี้ขาด กรมทางและผู้รับสัมประทานจะร้องขอต่อศาล

ให้เลือกตั้ง อนุญาตตุลาการ หรือผู้ซ้^๕ขาดก็ได้ หรือจะทำ
หนังสือมอบอำนาจให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ร้องขอต่อศาลให้
ตั้งผู้ซ้^๕ขาดก็ได้

มาตรา ๑๒ ทางอันกล่าวต่อไปนี้ ไม่ต้องมีสัมประทาน
และบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่บังคับถึง คือ

(๑) ทางที่เอกชนสร้างและบำรุงรักษาในที่ของตนและ
มิได้เปิดให้ประชาชนใช้เพื่อเก็บเงิน

(๒) ทางเวียน ทางจูงสัตว์และทางเดินเท้า

แต่เมื่อเปิดทางนั้น ๆ ให้ประชาชนใช้ แม้จะมีได้เก็บ
เงินก็ตาม ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗ (๕) และ ๑๕
ว่าด้วยการตรวจตรา และมาตรา ๓๑, ๓๔, ๓๕, ๓๖ ว่าด้วย
ความปลอดภัยของประชาชนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การบังคับซื้อที่ดิน

มาตรา ๑๓ เมื่อผู้ขอสร้างทางหลวง ได้รับสัมประทาน
แล้ว จะจัดหาที่ดินหรือสิ่งห้ามทรัพย์อย่างอื่นอันจำเป็น
แก่การสร้างทางนั้นก็ได้ ภายในบังคับดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าที่ดินหรือสิ่งห้ามทรัพย์อย่างอื่นเป็นของเอกชน
ให้บังคับซื้อได้ โดยกรมทางเป็นผู้จัด

(๒) ถ้าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเป็นรัฐสมบัติ ให้ถือว่าผู้รับสัมประทานเป็นผู้เช่าจากรัฐบาลระวางอายุของสัมประทาน และต้องเสียค่าเช่าตามที่กำหนดไว้ในสัมประทาน

มาตรา ๑๔ เมื่อกรมทางเป็นผู้จัดบังคับซื้อที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นแทนผู้รับสัมประทาน ให้กรมทางอนุโลมใช้บทบัญญัติว่าด้วยการบังคับซื้อที่ดินในภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔

แต่ในเรื่องเช่นนั้น

(๑) ผู้รับสัมประทานต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการบังคับซื้อหรือซึ่งเกี่ยวแก่ค่าทำขวัญ หรือดอกเบี้ย รวมทั้งเงินที่จะต้องวางไว้เป็นเงินประกันด้วย

(๒) กรรมสิทธิ์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งบังคับซื้อนั้นจะตกมาเป็นของผู้รับสัมประทานต่อเมื่อได้รับโอนกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

มาตรา ๑๕ เมื่อผู้รับสัมประทานซื้อหรือเช่าที่ดิน ท่านว่าผู้รับสัมประทานไม่มีสิทธิ์ในทางเหมืองแร่ หรือแร่ต่างๆ ในที่ดิน หรือภายใต้พื้นดินนั้น หรือในผลประโยชน์แห่งป่าไม้หรือสัตว์น้ำ

การกำกับตรวจตราของรัฐบาล

มาตรา ๑๖ บรรดาทางหลวงที่ผู้รับสัมประทานสร้างและบำรุงรักษานั้น ให้อยู่ในความตรวจตราดูแลของกรมทางตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และตามข้อความในสัมประทาน

มาตรา ๑๗ ให้กรมทางมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ออกความเห็นในเมื่อมีผู้ยื่นเรื่องราวขอรับสัมประทานทางหลวง

(๒) พิจารณาร่างสัมประทานและแนะนำข้อแก้ไขหรือเพิ่มเติมตามแต่จะเห็นสมควร

(๓) ตรวจตราดูแลการสร้างทางหลวง และถ้าผู้รับสัมประทานกระทำผิดข้อความในสัมประทาน ก็ให้แจ้งให้ทราบ

(๔) เมื่อผู้รับสัมประทานแจ้งว่าได้สร้างทางหลวงสำเร็จบริบูรณ์แล้ว ออกความเห็นในเรื่องปลอดภัยของประชาชนก่อนเปิดทางนั้น

(๕) ตรวจทางหลวงในเวลาใด ๆ เพื่อทราบว่าผู้รับสัมประทาน ได้ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และตามข้อความในสัมประทานนั้นหรือไม่ และเพื่อมั่นใจในความปลอดภัยของประชาชน

(๖) สืบสวนในเรื่องอุบัติเหตุใด ๆ อันเกิดขึ้นเพื่อทราบ
ว่าผู้รับสัมประทานมีส่วนรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้หรือ
ตามข้อความในสัมประทานหรือไม่

(๗) แจ้งไปยังผู้รับสัมประทานให้ปิดหรือซ่อมแซมทาง
หลวง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทางนั้น

(๘) พิจารณาแผนผัง รายการหรือรูปการซ่อมแซม
ทางหลวงซึ่งผู้รับสัมประทานยื่นขึ้นมาก่อทำ แล้วอนุญาต
หรือไม่อนุญาต

มาตรา ๑๘ โดยอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์
และคมนาคม กรมทางมีอำนาจออกกฎข้อบังคับที่เห็นว่า
จำเป็นเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือเพื่อผ่อนช่งภัยอันตราย
ให้น้อยลงในเรื่อง เช่นทางหลวงผ่านทางรถไฟ หรือทาง
อื่น ๆ หรือเรื่องโคมไฟสถานที่ตั้งสำนักงาน ฯลฯ

กฎข้อบังคับนั้นเมื่อได้แจ้งไปให้ผู้รับสัมประทานแล้ว ให้
ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๙ พนักงานกรมทางซึ่งได้รับตั้งเป็นผู้ตรวจทาง
หลวงนั้น มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อใดผู้รับสัมประทาน หรือผู้แทนหรือลูกจ้าง
ของผู้รับสัมประทานกระทำผิด หรือทำให้เกิดความเสียหาย

โดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือสัมประทาน ผู้ตรวจ
ต้องสืบให้ทราบและจดยางงานไว้

(๒) รายงานเหตุการณ์นั้น ๆ ต่อกรมทาง และแจ้งให้
อัยการเจ้าหน้าที่ทราบ เมื่อเห็นว่าจำเป็นต่องานฟ้องร้องต่อศาล

(๓) จับผู้กระทำผิดฉกรรจ์ เมื่อเห็นว่าจำเป็นและส่งตัว
ไปยังเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจไต่สวนชั้นต้น

(๔) รายงานการเสียหายต่อกรมทาง และจัดการแทน
กรมทาง ยื่นฟ้องต่อศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีนั้น เรียกค่า
เสียหายทดแทน

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวนี้
ผู้ตรวจทางหลวงอาจทำได้ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจทางหลวง และเข้าไปในโรงเรียนของ
ผู้รับสัมประทานซึ่งใช้ในการบำรุงรักษาทางหลวง

(๒) เรียกผู้ทำการสร้างหรือผู้ทำการบำรุงรักษาทางหลวง
มาสอบสวน

(๓) เรียกให้ผู้รับสัมประทานนำสมุดหนังสือและเอกสาร
สำคัญมาให้ตรวจดูตามซึ่งเห็นว่าจำเป็น

การสร้างและบำรุงรักษา

มาตรา ๒๐ ท่านมิให้ลงมือทำการสร้างทางหลวงก่อนที่ได้
รับสัมประทาน

มาตรา ๒๑ ทางหลวง หรือส่วนแห่งทางหลวงนั้น ท่านว่าเมื่อทำสำเร็จแล้ว ก่อนจะเปิดให้ประชาชนใช้ ผู้รับสัมประทานต้องมีหนังสือแจ้งไปยังเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม เมื่อได้อนุมัติจากเสนาบดีแล้วจึงจะเปิดได้ ท่านว่าเสนาบดีต้องมีหนังสือบอกให้ผู้รับสัมประทานทราบภายในสามเดือน นับแต่วันซึ่งได้รับหนังสือของผู้รับสัมประทานว่าอนุมัติหรือไม่

มาตรา ๒๒ ในขณะที่สร้างทางหลวงนั้น ถ้าผู้รับสัมประทานมีประสงค์จะแก้ไขทางเทคนิค แห่งการบางอย่างให้แปลกไปจากที่ได้กำหนดไว้ในแผนผังซึ่งได้ส่งมอบไว้ เป็นต้นว่า เปลี่ยนโค้ง หรือระดับไม่เกินเขตต์อันกำหนดไว้ในสัมประทาน หรือเปลี่ยนใช้การก่อสร้างอย่างอื่นแทนคูลา ชุมโค้ง ให้อาตัดค้เป็นต้นไซร์ ให้ผู้รับสัมประทานทำแผนผังและรายละเอียดที่จะขอเปลี่ยนนั้นยื่นต่อกรมทาง ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกรมทางแล้ว จึงจะกระทำการเปลี่ยนไปจากรูปการซึ่งได้ยื่นไว้เดิมได้

มาตรา ๒๓ ในการสร้างทางหลวง ผู้รับสัมประทานจะเปลี่ยนร่องน้ำ ท่อน้ำหรือย้ายสายไฟฟ้าและจะรื้อถอนสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งกีดขวางการสร้างนั้นก็ได้อ แต่การเปลี่ยนแปลง

หรือรถถนนนั้น ต้องจัดทำไปในทางที่จะทำให้เกิดความเสียหายและทำความไม่สะดวกน้อยที่สุดตามแต่จะเป็นไปได้โดยพฤติการณ์ ทั้งต้องกระทำการอยู่ในความกำกับตรวจตราของผู้จำหน่ายน้ำหรือไฟฟ้า หรือผู้ควบคุมกิจการอันจะต้องเปลี่ยนแปลงหรือรถถนนนั้น และเมื่อได้แจ้งความให้บุคคลนั้น ๆ ทราบแล้ว จึงจะลงมือทำการได้ ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นเพราะเหตุนี้ ผู้รับสัมประทานต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายนั้น

มาตรา ๒๔ ถ้าทางหลวงใหม่ตัดผ่านทางรถไฟหรือทางน้ำอันมีอยู่แล้ว โดยทำสะพานข้าม สะพานนั้นต้องสูงกว่าทางรถไฟไม่น้อยกว่า ๓.๘๐ เมตร หรือถ้าข้ามทางน้ำต้องสูงกว่าระดับน้ำขึ้นสูงสุดในเวลาปกติไม่น้อยกว่าสองเมตร

มาตรา ๒๕ ถ้าทางหลวงใหม่จะต้องตัดผ่านทางรถไฟทางหลวงทางราษฎรหรือทางน้ำที่มีอยู่แต่เดิม ผู้รับสัมประทานต้องจัดการอย่างดีที่สุดให้ทางชั่วคราวขึ้น เพื่อให้ใช้ไปมาได้ในเวลาที่กำลังก่อสร้างอยู่นั้น

มาตรา ๒๖ ถ้าผู้รับสัมประทานมีความประสงค์ จะทำการซ่อมแซมอย่างใหญ่หรือทำการเปลี่ยนแปลงอันเป็นการสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ยื่นรายงานการนั้น ๆ กับแผนผังและงบประมาณไปขออนุมัติยังกรมทาง

มาตรา ๒๗ เมื่อได้เปิดทางหลวงทั้งสายหรือแต่ส่วนใด ส่วนหนึ่งให้ประชาชนใช้แล้ว ห้ามมิให้ยึดทางหลวงและ สิ่งปลูกสร้าง หรือวัตถุอย่างอื่นซึ่งใช้สำหรับบำรุงรักษาทาง นั้น แต่เจ้าหน้าที่จะร้องขอให้ตั้งเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ได้

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้รับสัมประทานโอนหรือให้เช่า หรือก่อให้เกิดภาระ ชน บนทางหลวง ทั้งสาย หรือแต่ ส่วนใด ส่วนหนึ่ง ให้แก่บุคคลภายนอก โดยมีได้รับอนุญาตจาก เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

มาตรา ๒๙ ถ้าทางหลวงหรือทางราษฎร์สายอื่นจะขอทำ ติดต่อกับทางหลวงของผู้รับสัมประทาน และกรมทางเห็น ชอบด้วยแล้วไซ้ ท่านว่าผู้รับสัมประทานจะต้องให้ความ สะดวกเพื่อการติดต่อนั้นตามสมควร

มาตรา ๓๐ ทางหลวงนั้นผู้รับสัมประทานจะต้องยอมให้ คนเดินเสมอไปโดยไม่เก็บเงิน และ จะยอมให้ยาน พาหนะและสัตว์พาหนะเดินได้ เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็น อย่างอื่นในสัมประทาน

ความปลอดภัยแห่งประชาชน

มาตรา ๓๑ ท่านว่ากรมทางอาจสั่งให้ผู้รับสัมประทาน ปฏิบัติการใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยแห่งประชาชนได้ เมื่อได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้าแล้วตามสมควร

มาตรา ๓๒ กฎข้อบังคับซึ่งกรมทางออกตามความใน
มาตรา ๑๖๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดวาง การรถไฟและทาง
หลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔ นั้น ท่านให้ใช้บังคับถึงทางหลวง
ซึ่งผู้รับสัมประทานสร้างและบำรุงรักษาด้วย

มาตรา ๓๓ ท่านว่าผู้รับสัมประทานอาจบอกเจ้าของที่ดิน
หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นริมทางหลวงว่า

(๑) มิให้ซุดหรือถมร่อง คู บ่อน้ำ สระ หรือหลุม
ใด ๆ ภายในระยะหกเมตรจากเชิง หรือขอบเขตต์ทางหลวง

(๒) ให้ตัดรานกิ่งหรือตัดโคนต้นไม้ หรือรวต้นไม้
เป็นครั้งคราวเพื่อมิให้กีดการไปมา หรือเป็นอันตรายต่อ
ทางหลวง

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่ปฏิบัติตาม ผู้รับสัมประทานจะรายงาน
ไปยังกรมทางก็ได้ เมื่อกรมทางได้ไต่สวนแล้ว กรมทางมี
อำนาจอนุญาตให้ผู้รับสัมประทานจัดทำเองตามที่กรมทางเห็น
ว่าจำเป็น

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดสร้างทางหลวงโดยไม่มีสัมประทาน ซึ่ง
ตามพระราชบัญญัตินี้บังคับว่าต้องมีไซร์ ท่านว่ามีความผิด
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท การใดได้สร้างขึ้นแล้ว

ท่านว่าตกเป็นของรัฐบาล ส่วนเครื่องใช้ซึ่งนำมาแล้วเพื่อใช้ในการสร้างนั้น เมื่อกรมทางได้บอกล่วงหน้าตามสมควรแล้ว ผู้กระทำผิดต้องขนไปจนสิ้น ถ้าผู้กระทำผิดไม่ขนไป กรมทางอาจจัดให้ขนเอง โดยผู้กระทำผิดเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ผู้ใดเดือดร้อนรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร หรือสินค้าบนทางหลวง ซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้รับใบอนุญาตจากเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๕ ถ้าผู้รับสัมประทานไม่กระทำกิจการใด ๆ ซึ่งกรมทางสั่งให้ทำตามพระราชบัญญัตินี้ กรมทางจะจัดให้การนั้นได้กระทำไปโดยให้ผู้รับสัมประทานออกค่าใช้จ่ายก็ได้

มาตรา ๓๖ ถ้าผู้รับสัมประทานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งแห่งความหรือคำสั่งของกรมทางอันชอบด้วยกฎหมาย และเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นโจทก์ฟ้องต่อศาล ท่านว่าผู้รับสัมประทานต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินกว่าวันละหนึ่งร้อยบาท ตลอดเวลาที่มิปฏิบัติตามคำสั่งแห่งความหรือคำสั่งนั้น

มาตรา ๓๗ การกระทำดังต่อไปนี้ ท่านว่าต้องระวาง
ความผิดฐานลหุโทษ ต่างหาก จากโทษฐานอื่น อันอาจมีตาม
กฎหมายลักษณะอาชญา คือ

(๑) ผู้ใดจงใจขัดขวางเจ้าพนักงานกรมทางในการปฏิบัติ
หน้าที่ก็ดี หรือขัดขวางบุคคลผู้กระทำตามอำนาจอันชอบด้วย
กฎหมายในการรังวัด การสร้าง หรือบำรุงรักษาทางหลวงก็ดี
หรือบังอาจถอน หรือพาไปเสียซึ่งหลักหรือหมุดที่ปักไว้เพื่อ
การรังวัดสร้าง หรือบำรุงรักษาทางหลวงก็ดี หรือบังอาจลบ
หรือทำลายเครื่องหมายอันมีไว้เพื่อการรังวัดสร้าง หรือบำรุง
รักษาทางหลวงก็ดี ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ ต้อง
ระวางโทษชั้น ๒

(๒) ผู้ใดมิได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย บังอาจ
ขุด ขนดิน ทราบ หิน หน้ำ ต้นไม้ หรือสิ่งอื่นไปจากมูลดิน
คู สะพาน เขื่อนสะพาน ทางระบายน้ำ หรือกำแพงเขื่อน
หรือทำความเสียหายอย่างอื่นแก่ทางหลวง ท่านว่าผู้นั้นมี
ความผิดฐานลหุโทษ ต้องระวางโทษชั้น ๓

(๓) ผู้ใดมิได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย จงใจ
เปลี่ยนทางน้ำ หรือรางน้ำ หรือทำทำนบขวางคู หรือได้สะพาน
หรือกั้นทางน้ำอันมีมาเดิม โดยวิธีอันน่าจะเกิดเสียหายแก่

ทางหลวงได้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ ต้องระวางโทษชั้น ๓

(๔) ผู้ใดลากใส่ซึ่งไถคราดหรือเครื่องมืออย่างอื่นไปตามหรือผ่านทางหลวงโดยวิธีอันควรเห็นว่าจะขัดหรือขุดถนน และไม่ระมัดระวังตามที่ผู้รับสัมปทานหรือกรมทางกำหนดไว้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ ต้องระวางโทษชั้น ๑

(๕) ผู้ใดรื้อถอนทำลาย เสา หรือป้ายบอกทาง เครื่องหมายชี้หนทางหรือบอกระยะทาง ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ ต้องระวางโทษชั้น ๒

(๖) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกรมทางว่าด้วยหน้าที่แห่งเจ้า ของที่ดิน หรือ อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นริมทางหลวง หรือระเบียบว่าด้วยการใช้ทางหลวงท่านว่าผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ ต้องระวางโทษชั้น ๒

มาตรา ๓๘ ถ้ามีผู้กระทำความผิดมิโทษเพียงแต่ปรับเป็นพินัยสถานเดียว ท่านว่าเจ้าพนักงานซึ่งกรมทางได้ตั้งแต่งตั้งให้เป็นผู้ฟ้องร้องคดี จะยอมรับเบี่ยงปรับตามอัตราอย่างสูงที่กฎหมายบัญญัติไว้ แล้วออกใบเสร็จให้เป็นสำคัญก็ได้ ส่วนเงินพินัยที่เก็บได้นั้น ให้กรมทางทำบัญชีส่งไปยังกระทรวงยุติธรรม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๕ ก่อนวันใช้หรือในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าบุคคลใดได้สร้างหรือกำลังสร้างทางหลวงซึ่งจำต้องมีสัมประทาน ท่านว่าภายในปีหนึ่งนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นต้องยื่นเรื่องราวขอรับสัมประทานหรือมิฉะนั้นต้องปิดทางหลวงนั้น ระยะเวลาปีหนึ่งนั้น เมื่อรัฐบาลได้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบแล้ว รัฐบาลจะเข้ายึดถือครอบครองทางหลวงก็ได้ โดยปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับว่าด้วยการบังคับซื้อที่ดินในภาค ๑ ลักษณะ ๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔

อนึ่ง ในเวลาปีหนึ่งนี้ ท่านให้ออญูโลมใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการกำกับตรวจตราของรัฐบาล การสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง ความปลอดภัยแก่ประชาชน และบทลงโทษ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน